

تعیین توابع خزش و آرامش از یک آزمایش واحد

ت: انتخاب بهینه ثابت فنر

ارایه برخی اطلاعات در مورد مقدار بهینه ثابت فنر جهت بدست آوردن "بهترین" داده ها برای $D(t)$ و $E(t)$ در یک آزمایش مهم است. بر اساس تجزیه تحلیل ارایه شده در بخش 2 پ می توان گفت که هر چه ثابت فنر بزرگ تر باشد، میزان غالبیت فرایند استراحت بر فرایند خزش بیشتر خواهد بود، در حالی که هر چه ثابت فنر کوچک تر باشد، میزان غالبیت فرایند خزش بر فرایند استراحت بیشتر خواهد بود. برای کمی سازی این موضوع، معادله(3) را به شکل $F_b(t) + k_s \cdot \Delta l_b(t) = k_s \cdot \Delta l$ بازنویسی می کنیم.

اولین بخش از سمت چپ معادله، سهم فرایند استراحت را تحت تغییر شکل متغیر نشان می دهد، در حالی که دومین بخش در سمت چپ بیانگر فرایند خزش تحت بار گذاری متغیر است. سختی فنر باقیستی طوری انتخاب شود که مقادیر میانگین در هر دو بخش مربوط به سمت چپ معادله دارای وزن برابر باشند. با این حال، حل این مسئله، یک مشکل پیچیده می باشد.

3- راه حل های فرم بسته برای مدل کلوین ویت تعمیم یافته (GKV)

راه حل های تحلیلی و فرم بسته برای تغییر شکل و نیرو در میله به صورت تابعی از زمان در یک مثال ساده GKV مشتق می شوند که در آن میله با عناصر کلوین-ویت همراه با یک فنر، به صورت دنباله ای موسوم به مدل GKV نشان داده می شود (تشوگل 1989). فنر در مدل GKV منجر به ایجاد یک پاسخ ویسکوالاستیک از میله می شود و نبایستی با فنر باز اشتباه گرفته شود. برای ساده تر شدن مطلب، کافی است تا تنها سه عنصر KV در نظر گرفته شود: مورد عمومی عناصر N را می توان به آسانی از تجزیه تحلیل استنباط کرد. تابع استراحت در (1) را می توان به صورت زیر نوشت:

$$E(t) = E_{\infty} + E_1 e^{-t/\tau_1} + E_2 e^{-t/\tau_2} + E_3 e^{-t/\tau_3}, \quad (10)$$

که $\{E_i, \tau_i\}_{i=1}^3$ بیانگر طیف گسسته مدول کشسانی E_i و زمان استراحت τ_i است. این مدل GKV دارای هفت پارامتر است.

تابع خزش متناظر با طیف تاخیر گسسته $\{D_i, \lambda_i\}_{i=1}^3$

$$D(t) = D_0 + D_1(1 - e^{-t/\lambda_1}) + D_2(1 - e^{-t/\lambda_2}) + D_3(1 - e^{-t/\lambda_3}), \quad (11)$$

نیز دارای هفت پارامتر است که با معکوس کردن معادله انتگرال (8پ) بدست می آیند. شیوه ساده برای انجام این کار، قضیه پیوستگی بخش 2 ب می باشد. جزئیات در پیوست ارایه شده اند. با تعريف

$$D_\infty = D_0 + D_1 + D_2 + D_3 \quad (12)$$

۹

$$E_0 = E_\infty + E_1 + E_2 + E_3, \quad (13)$$

می توان به آسانی نشان داد که

$$D_0 = \frac{1}{E_0} \text{ and } D_\infty = \frac{1}{E_\infty}. \quad (14)$$

جدول 1 در بر گیرنده یک مثال از طیف استراحت سه مودی گسسته و طیف تاخیر سه مودی متناظر آن می باشد.

جدول 1: استراحت و طیف های تاخیر متناظر

i	E_i	τ_i	D_i	λ_i
0	10.0		0.1	
1	1.0	0.1	0.0092	0.1101
2	7.0	1.0	0.1105	3.0115
3	1.0	5.0	0.7803	15.0784
∞	1.0		1.0	

توابع خوش و استراحت متناظر در شکل 2 نشان داده شده اند. تغییر شکل میله در زمان t با معادله (8)

الف) بدست می آید. با نوشتن $\Delta l_b(t) = A_b/l_b k_s h$ ، معادله به صورت زیر تبدیل می شود:

$$\Delta l_b(t) + \alpha \int_0^t E(t-\xi) d\dot{l}_b(\xi) d\xi + \alpha \Delta l_b^0 E(t) = \Delta l, \quad (15)$$

که از آن تبدیل لاپلاس تغییر شکل به صورت زیر خواهد بود

$$\bar{\Delta l}_b(s) = \frac{\Delta l}{s[1 + \delta s \bar{E}(s)]}. \quad (16)$$

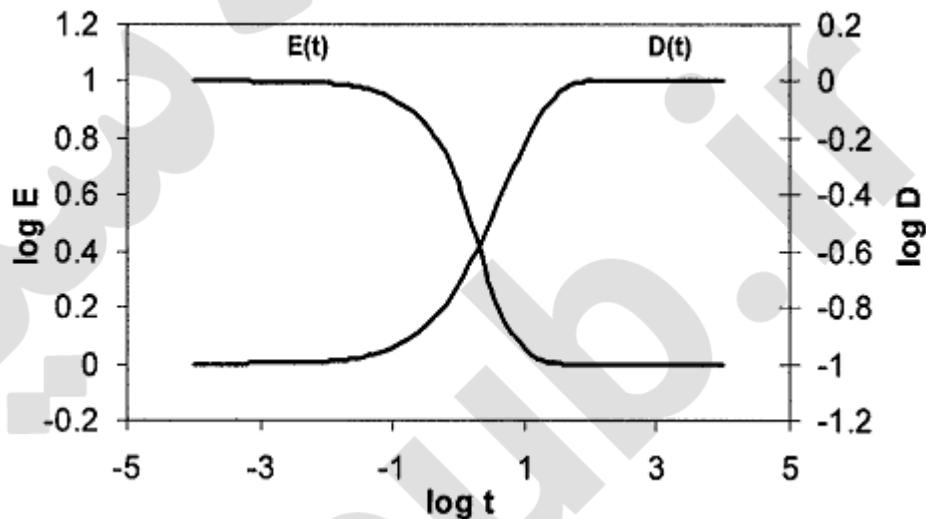
برای مدل هفت پارامتری، سمت راست معادله (16) را می توان به شکل زیر نوشت

$$\frac{\Delta l}{(1 + \alpha E_0) \tau_1 \tau_2 \tau_3} \cdot \frac{(1 + \tau_1 s)(1 + \tau_2 s)(1 + \tau_3 s)}{s(s^3 + As^2 + Bs + C)}, \quad (17)$$

که در آن ثابت های A، B و C به صورت زیر بدست می آیند

$$A = \left(\frac{1}{\tau_1} + \frac{1}{\tau_2} + \frac{1}{\tau_3} \right) - \frac{\alpha}{1 + \alpha E_0} \left(\frac{E_1}{\tau_1} + \frac{E_2}{\tau_2} + \frac{E_3}{\tau_3} \right),$$

$$B = \left(\frac{1}{\tau_1 \tau_2} + \frac{1}{\tau_2 \tau_3} + \frac{1}{\tau_3 \tau_1} \right) - \frac{\alpha}{1 + \alpha E_0} \left[\frac{E_1}{\tau_1} \left(\frac{1}{\tau_2} + \frac{1}{\tau_3} \right) + \frac{E_2}{\tau_2} \left(\frac{1}{\tau_3} + \frac{1}{\tau_1} \right) + \frac{E_3}{\tau_3} \left(\frac{1}{\tau_1} + \frac{1}{\tau_2} \right) \right],$$

شکل 2: منحنی های خزش و استراحت برای پارامتر ها در جدول 1

$$C = \frac{1 + \alpha E_\infty}{1 + \alpha E_0} \cdot \frac{1}{\tau_1 \tau_2 \tau_3}. \quad (18)$$

تبديل معکوس لابلás معادله (16) را می توان با توجه به سه ریشه $-a$ ، $-b$ و $-c$ معادله درجه سوم یافت:

$$(s + a)(s + b)(s + c) \equiv s^3 + As^2 + Bs + C = 0. \quad (19)$$

با فرض این که این ریشه ها مجزا هستند، می توان گفت که تغییر شکل در میله به شکل زیر خواهد بود

$$\begin{aligned}\Delta l_b(t) &= \Delta l_\infty - [\Delta l_1 e^{-at} + \Delta l_2 e^{-bt} + \Delta l_3 e^{-ct}] = \Delta l_0 + \Delta l_1(1 - e^{-at}) \\ &\quad + \Delta l_2(1 - e^{-bt}) + \Delta l_3(1 - e^{-ct}).\end{aligned}\quad (20)$$

ضرایب را می توان با استفاده از اتحاد زیر ساده کرد:

$$\tau_1 \tau_2 \tau_3 abc = \frac{1 + \alpha E_\infty}{1 + \alpha E_0},$$

و می توان آن را به صورت زیرنوشت

$$\begin{aligned}\Delta l_0 &= \frac{\Delta l}{1 + \alpha E_0}, \quad \Delta l_\infty = \frac{\Delta l}{1 + \alpha E_\infty}, \\ \Delta l_1 &= \Delta l_\infty (1 - \tau_1 a)(1 - \tau_2 a)(1 - \tau_3 a) \frac{bc}{(a - b)(1 - c)}, \\ \Delta l_2 &= \Delta l_\infty (1 - \tau_1 b)(1 - \tau_2 b)(1 - \tau_3 b) \frac{ca}{(b - c)(b - a)}, \\ \Delta l_3 &= \Delta l_\infty (1 - \tau_1 c)(1 - \tau_2 c)(1 - \tau_3 c) \frac{ab}{(c - a)(c - b)}.\end{aligned}\quad (21)$$

با در نظر گرفتن تابع خزش (11)، دقیقاً همانند قبیل معادله (8b) را می توان طوری حل کرد که نیروی واردہ بر میله را به دست دهد. این معادله به شکل ذیل است

$$F_b(t) = F_\infty + F_1 e^{-at} + F_2 e^{-bt} + F_3 e^{-ct} = F_0 - F_1(1 - e^{-at}) - F_2(1 - e^{-bt}) - F_3(1 - e^{-ct}), \quad (22)$$

که a ، b و c ثابت های (زمان متقابل) یکسان برای تغییر شکل در (20) می باشند. ثابت های دیگر در (22) با معادله زیر بدست می آیند

$$F_0 = \frac{\alpha k_s \Delta l}{\alpha + D_0} = \left(\frac{A_b}{l_b} E_0 \right) \Delta l_0, \quad F_\infty = \frac{\alpha k_s \Delta l}{\alpha + D_\infty} = \left(\frac{A_b}{l_b} E_\infty \right) \Delta l_\infty,$$

$$F_1 = -F_\infty (1 - \lambda_1 a)(1 - \lambda_2 a)(1 - \lambda_3 a) \frac{bc}{(a-b)(a-c)},$$

$$F_2 = -F_\infty (1 - \lambda_1 b)(1 - \lambda_2 b)(1 - \lambda_3 b) \frac{ca}{(b-c)(b-a)},$$

جدول 2: ثابت های A، B، C با $\alpha=1$ a-b-c

A	9.6364
B	4.4182
C	0.3636
a	0.1070
b	0.3711
c	9.1583

$$F_3 = -F_\infty (1 - \lambda_1 c)(1 - \lambda_2 c)(1 - \lambda_3 c) \frac{ab}{(c-a)(c-b)}. \quad (23)$$

این که نرخ تجزیه برای سرعت در معادله (22) برابر با نرخ تجزیه برای تغییر شکل در معادله (20) می باشد،

جای تعجبی ندارد زیرا نیرو و تغییر شکل بر اساس معادله (8پ) با یک دیگر ارتباط خطی دارند. از نظر فیزیکی،

دلیل این است که هیچ گونه نیروی وابسته به زمان برای ایجاد تاخیر زمانی بین تنش و کرنش وجود ندارد.

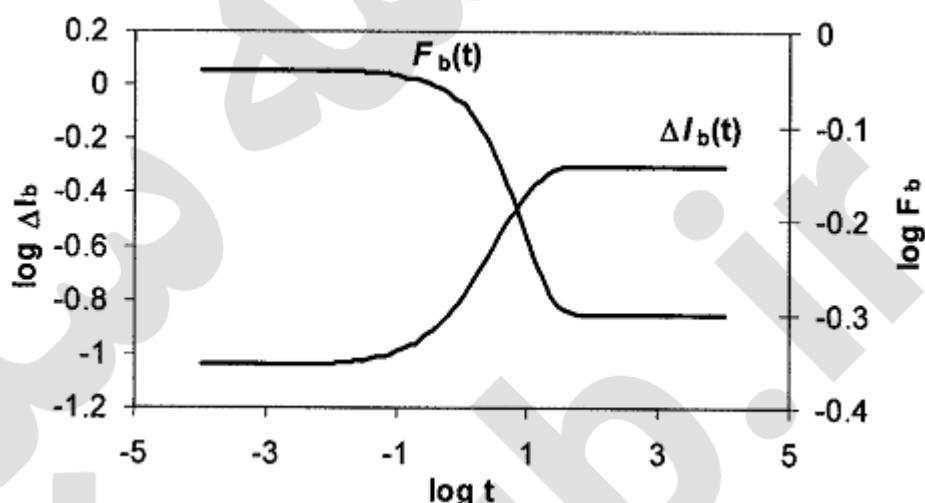
این رفتار با استفاده از طیف های استراحت و تاخیر در جدول 1 نشان داده شده است. پارامتر های زیر انتخاب

شدند: $A_b=100$, $l_b=100$, $k_s=1$, $\Delta l=1$ و $\alpha=1$. مقادیر ثابت ها در معادلات 19 و 20 در جدول 2

نشان داده شده اند در حالی که توابع $F_b(t)$ و $\Delta l_b(t)$ در شکل 3 نشان داده شده اند.

برای ایجاد ورودی ها در جداول 1 و 2 تا چهار رقم اعشار، کار با صحت حداقل هشت رقم اعشار لازم بود.

برای تکمیل خصوصیات روش، یک الگوریتم عددی برای حل مسائل معکوس مربوط به معادلات (8 الف) و (8 ب) بایستی ارایه شود. الگوریتم بایستی از حیث اندازه گیری های آزمایشی تغییر شکل $\Delta l_b(t)$ اختیار شده در شبکه زمان گسسته $\{t_n\}$ ثابت باشد که به طور کلی غیر یکنواخت خواهد بود. به علاوه، صحت مقادیر محاسبه شده باقی است طوری باشد که شرط تبدیل داخلی (8ت) در همه مقادیر t_n را در یک تولرانس قابل قبول داشته باشد. به عبارت دیگر، قضیه پیوستگی بایستی به طور عددی در چارچوب صحت تعیین شده برقرار باشد.

شکل 3: ازدیاد طول و نیرو در میله

الف: یک الگوریتم پایدار برای مدل استراحت $E(t)$ و وادادگی خزشی

معادله (8 الف) یک مسئله معکوس برای تعیین تابع استراحت از اندازه گیری های تغییر شکل است در حالی که معادله (8 ب) بیانگر یک مسئله معکوس برای تعیین تابع وادادگی خزشی از اندازه گیری های نیرو است. با این حال، هر دوی این معادلات را می توان به شکل مسائل مستقیم نوشت. از این روی (8 الف) را می توان به شکل زیر بازنویسی کرد

$$E(t) - \frac{1}{\Delta l_b(0)} \int_0^t E(\xi) \frac{d\Delta l_b(t-\xi)}{d\xi} d\xi = \frac{\Delta l - \Delta l_b(t)}{\alpha \Delta l_b(0)}. \quad (24)$$

مدول $E(t)$ بر روی یک شبکه گسسته را می توان به طور تکراری از روش انتگراسيون تفاضل محدود که اولین بار توسط لی و راجرز (1963) ارایه شد بدست آورد. با این حال یک جمله اضافی در معادله (24) وجود دارد که در

معادلات انتگرال ولترای حل شده توسط لی و راجرز وجود ندارد. اگرچه استفاده از این جمله منبع به طور عددی زیاد مهم نیست با این وجود موجب تغییر معیار پایداری در کار اصلی لی و راجرز می شود. در $E(0)$ مقدار زیر را اختیار می کند

$$E(0) = \frac{1}{\alpha} \left[\frac{\Delta l}{\Delta l_b(0)} - 1 \right]. \quad (25)$$

در حالی که در زمان های بعدی $t=t_n$, می توان معادله(24) را با استفاده از تکرار حل کرد

$$E(t_n) = \frac{2\Delta l - 2\Delta l_b(t_n) + \alpha E(t_{n-1})[\Delta l_b^0 - \Delta l_b(t_n - t_{n-1})] + \alpha \sum_{i=1}^{n-1} [E(t_i) + E(t_{i-1})][\Delta l_b(t_n - t_i) - \Delta l_b(t_n - t_{i-1})]}{\alpha[\Delta l_b^0 + \Delta l_b(t_n - t_{n-1})]}. \quad (26)$$

مخرج در معادله(26) شکل متفاوتی از مخرج ارایه شده توسط لی و راجرز است. معیار برای پایداری طرح تکراری به صورت زیر است

$$\left| \frac{\Delta l_b^0 - \Delta l_b(t_n - t_{n-2})}{\Delta l_b^0 + \Delta l_b(t_n - t_{n-1})} \right| \leq 1. \quad (27)$$

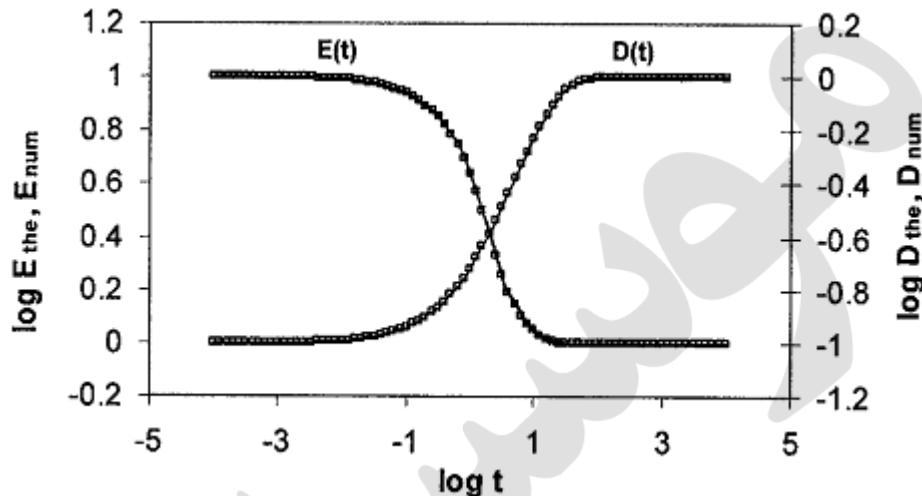
می توان نشان داد که معیار(شرط) پایداری برای همه مقادیر مثبت متناهی پارامتر α برقرار است، به شرط این که مرحله زمانی بزرگ تر از $2\Delta l_0/(\Delta l_b)$ نباشد. به عبارت دیگر می توان گفت که معیار پایداری برای همه مقادیر مثبت متناهی از ثابت فنر k_s برقرار است. اثبات از یکنواختی تغییر شکل $\Delta l_b(t)$ استفاده می کند که ویژگی مهم برای پایداری مطرح شده توسط هاپکینز و هامینگ(1957) است.

$$D(0) = \alpha \left[\frac{k_s \Delta l}{F_b(0)} - 1 \right], \quad (28)$$

و مقادیر دنباله(متوالی) به طور تکراری از معادله زیر بدست می آید

$$D(t_n) = \frac{2\alpha k_s \Delta l - 2\alpha F_b(t_n) + D(t_{n-1})[F_b(0) - F_b(t_n - t_{n-1})] + \sum_{i=1}^{n-1} [D(t_i) + D(t_{i-1})][F_b(t_n - t_i) - F_b(t_n - t_{i-1})]}{[F_b(0) + F_b(t_n - t_{n-1})]}. \quad (29)$$

معیار پایداری برای تکرار(29) به صورت زیر است

شکل 4: مقایسه منحنی های عددی و تحلیلی برای $E(t)$ و $D(t)$

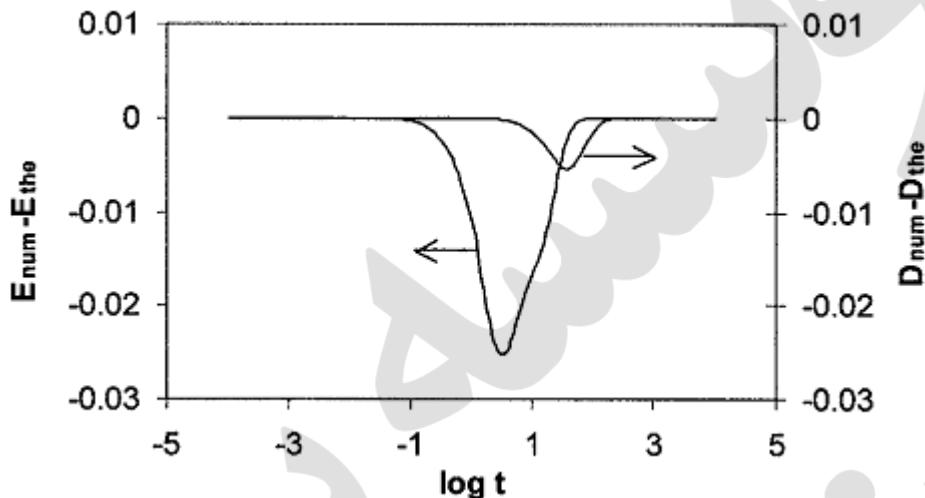
$$\left| \frac{F_b(0) - F_b(t_n - t_{n-2})}{F_b(0) + F_b(t_n - t_{n-1})} \right| \leq 1, \quad (30)$$

که برای همه مقادیر مثبت α مستقل از مرحله زمانی معتبر است. چون نسبت هادر (27) و (30) هر دو تابعی از ثابت فنر k_s می باشد و یک مقدار بهینه برای این ثابت از نظر عددی، این است که کدام یک مقدار بیشینه هر دو نسبت را در همه زمان ها کمینه می کنند. مجدداً باید گفت که تعیین این موضوع مسئله ساده ای نیست. برای نشان دادن پایداری و صحت الگوریتم، تکرار های (26) و (29) را در یک شبکه زمانی متشكل از 101 زمانی گسسته انجام می دهیم که توزیع نمایی در بازه $10^{-4} \leq t \leq 10^4$ داشته و یا به طور معادل، در $\log t$ در بازه $[-4, 4]$ یکنواخت است.

مقادیر دقیق $F_b(t_n)$ و $\Delta l_b(t_n)$ در شبکه زمان از راه حل های فرم بسته (20) و (22) با استفاده از مدل با پارامتر ها در جداول 1 و 2 بدست می آیند با این حال درون یابی خطی برای یافتن مقادیر جدا از شبکه $F_b(t_n - t_k)$ و $\Delta l_b(t_n - t_k)$ استفاده می شود. از این روی هیچ گونه خطای اندازه گیری متصل به شبکه وجود ندارد با این حال، خطای های درون یابی جدا از شبکه وجود دارند. خطای های عددی اضافی در تربیع با اختیار کردن مقادیر میاتگین $E(t)$ و $D(t)$ در هر بازه زمانی فرعی ایجاد می شوند.

منحنی های عددی و تحلیلی در شکل 4 نشان داده شده و از یکدیگر بر روی مقیاس لگاریتمی-لگاریتمی نمودار قابل تمایز هستند. خطاهای مطلق پیش بینی عددی مدول استراحت و ودادگی خوش در شکل 5 نشان داده

شده اند. در واقع، بیشترین خطاهای مربوط به مناطق با بیشترین شیب می باشند و در این مناطق، خطاهای پیش بینی تابع استراحت بزرگ تر از خطاهای برای ودادگی خوش می باشند، نتیجه ای که توسط سایر محققان نیز گزارش شده است (هاپکینز و هامینک 1957، کنوف و هاپکینز 1972).

شکل 5: خطاهای مطلق در راه حل عددی $E(t)$ و $D(t)$

ماکریم خطاهای نسبی، در $E(t)$ و $D(t)$ به ترتیب 1 و 0.6 درصد می باشند.

ب: ارزیابی عددی شرط تبدیل درونی

از نقطه نظر تحلیلی، توابع استراحت و ودادگی خوشی بدست آمده از معادلات (8الف) و (8ب) به طور خودکار شرط تبدیل درونی را خواهند داشت (8ب). به منظور ارزیابی روش این مقاله، اکنون بایستی نشان داد که شرط تبدیل درونی در چارچوب صحت قابل قبول برای مقادیر عددی $E(t)$ و $D(t)$ برقرار است. این مسئله به هیچ وجه آسان نیست زیرا چندین منع خطای در محاسبه انتگرال کانولوشن در (8ت) وجود دارد یعنی

الف: خطاهای اندازه گیری و درون یابی تغییر شکل $\Delta l_b(t)$ که خطاهای داده در (8الف) و (8ب) را تشدید می کند

ب: خطاهای گسسته سازی در راه حل ولترای بخش 4 الف اعمال شده به (8الف) و (8ب)

پ: خطاهای تربیع (یک چهارم) در ارزیابی کانولوشن

ت: خطای برش ناشی از کمبود اطلاعات نزدیک به $t=0$

ث: خطاهای درون یابی در ارزیابی مقادیر جدا از شبکه $E(t)$ و $D(t)$.

در نبود خطاهای اندازه‌گیری در (الف)، در زیر نشان داده شده است که پ وث، غالب ترین منابع خطاهستند.

در ابتدا دو انتگرال کانولوشن را در نظر بگیرید

$$C_1(t) = \int_0^t D(t-\xi)E(\xi)d\xi, \quad (31a)$$

$$C_2(t) = \int_0^t E(t-\xi)D(\xi)d\xi. \quad (31b)$$

از نظر تحلیلی، هر دو معادل هستند و شرط تبدیل درونی(8ت) را می‌توان به شکل زیرنوشت

$$C_1(t) = C_2(t) = t.$$

با این حال وقتی این دو انتگرال کانولوشن به طور تحلیلی محاسبه شوند، به طور کلی متفاوت خواهند بود و این یکی از مزایای منحصر به فرد محاسبه هر دوی آن هاست زیرا یک ترکیبی از دو نتیجه را می‌توان برای کاهش خطای عددی مورد استفاده قرار داد.

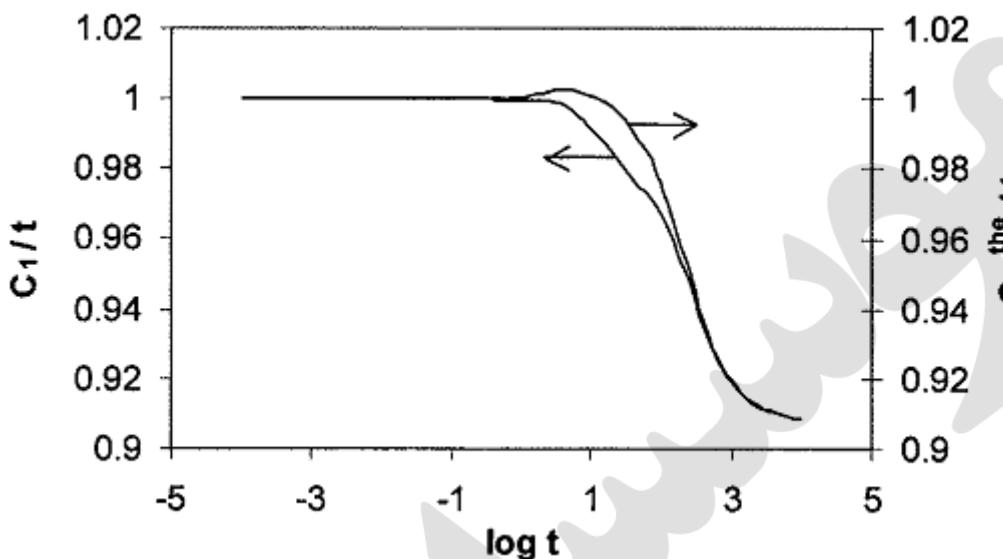
به ویژه اگر فرض μ ثابت باشد، و فرض شود که

$$C(t) = (1 - \mu)C_1(t) + \mu C_2(t). \quad (32)$$

از نظر تحلیلی می‌دانیم که $C(t) = C_1(t) = C_2(t)$ به ازای همه مقادیر μ صادق است. با این حال از نظر عددی، مقدار μ را می‌توان برای کاهش خطاهای $C(t)$ از طریق حذف خطاهای $C_1(t)$ و $C_2(t)$ انتخاب کرد. این رویکرد همان طور که در ادامه بررسی شده است می‌تواند بسیار موثر باشد.

فرض کنید که دو انتگرال کانولوشن (31 الف) و (31 ب) با استفاده از قاعده ذوزنقه مرکب به صورت زیر گستته سازی شوند:

$$C_1(t_n) \approx \frac{1}{2} \sum_{i=1}^n [D(t_n - t_{i-1})E(t_{i-1}) + D(t_n - t_i)E(t_i)](t_i - t_{i-1}), \quad (33a)$$

شکل 6: مقایسه نتایج تربیع ذوزنقه از(33 الف) با استفاده از داده های دقیق و غیر دقیق متصل به شبکه

$$C_2(t_n) \approx \frac{1}{2} \sum_{i=1}^n [E(t_n - t_{i-1})D(t_{i-1}) + E(t_n - t_i)D(t_i)](t_i - t_{i-1}). \quad (33b)$$

مقادیر جدا از شبکه E و D در زمان های $t_n - t_k$ با درون یابی خطی در بازه زمانی فرعی مناسب بدست می آیند.

در ابتدا ما نشان می دهیم که خطاهای حاصل از روش ولترا (منبع ب) از اهمیت کم تری برخوردار هستند. با

استفاده از مقادیر دقیق $E(t)$ و $D(t)$ متصل به شبکه بدست آمده از معادلات 10 و 11 با پارامتر ها در جدول 1

و با استفاده از درونیابی خطی جدا از شبکه، کانولوشن در(33 الف) را محاسبه کرده و نتایج با $\{C_1^{\text{the}}(t_n)\}$ نشان

داده می شود. سپس ما محاسبه را در(33 الف) ولی این بار با استفاده از مقادیر عددی $E(t)$ و $D(t)$ متصل به

شبکه بدست آمده از تکرار های والترا(26) و(29). تکرار می کنیم. این نتایج با $\{C_1(t_n)\}$ نشان داده می شوند.

هر گونه تفاوت بین دو مجموعه از نتایج ناشی از خطاهای حاصل از روش ولترا خواهد بود.

نمودار دو مجموعه از کانولوشن های گسسته $\{C_1^{\text{the}}(t_n)\}$ و $\{C_1(t_n)\}$ محاسبه شده از(33 الف) نسبت به مقادیر

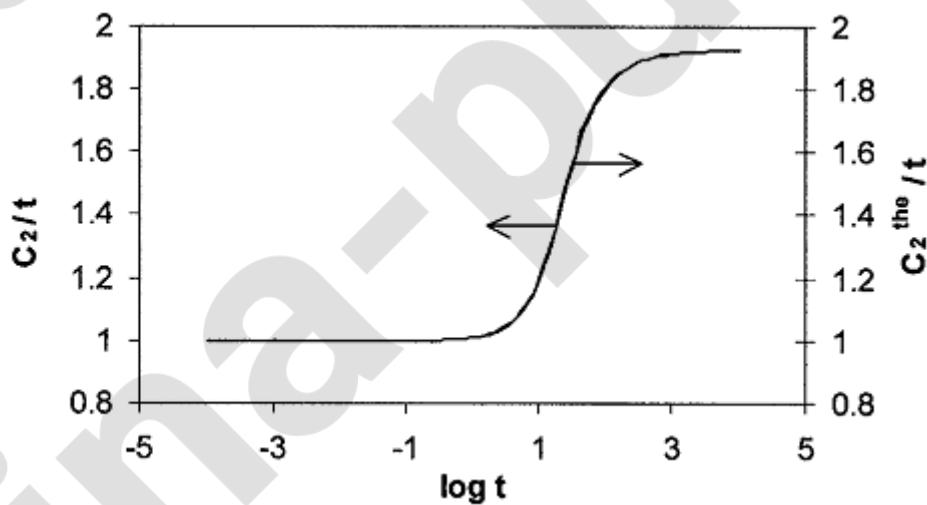
دقیق آن ها t در مقیاس خطی-لگاریتمی در شکل 6 نشان داده شده است.

در بازه $10^{-4} \leq t \leq 1$ ، هر دو کانولوشن هم خوانی نزدیکی با مقدار دقیق t دارد با این حال با افزایش t تا 10^4

مقدار دقیق تا 9 درد در هر مورد کم تر از مقدار واقعی پیش بینی می شود.

با این حال، بر اساس شکل می توان گفت که این که آیا داده های دقیق یا غیر دقیق در کانولوشن های گسسته استفاده شده اند یا خیر زیاد مهم نیست که نشان می دهد بیشترین خطاهای از منابع پ وث ناشی می شوند. محاسبات یکسان اکنون برای دومین کانولوشن گسسته نشان داده می شوند(33ب). شکل 7 تفاوت بین استفاده از داده های دقیق و غیر دقیق در کانولوشن در مقایسه با مقدار دقیق t را نشان می دهد. این تفاوت در مقیاس لگاریتم خطی قابل تمییز است. در زمان های بزرگ تر نزدیک به 10^4 ، فکانولوشن گسسته(33ب)، مقدار دقیق آن t را تا حدود 90 درصد بیش تر از مقدار واقعی پیش بینی می کند خواه داده های دقیق استفاده شوند یا غیر دقیق. بنابر این دومین فرمول(33ب) صحت بسیار کم تری از اولین فرمول(33الف) دارد. در شکل 8، ما نسبت به مقدار تربیع دقیق t ، سه مقدار تربیع $C(t)$ با یک مقدار $C_2(t)$ و $\mu = 0.09$ بدست امده از (32)، (33 الف) و (33 ب) را مقایسه کردیم. این گزینه μ ، خط را در $C(t)$ تا 4 درصد کاهش می دهد. بنابر این بایستی گفت که چگونه انتخاب μ را می توان انجام داد.

از ش شکل 8 می توان دید که خطاهای درون یابی/تربیع بزرگ تر با (33 الف) و (33ب) تقریباً الف: علامت مخالف دارند و ب: با افزایش t ، به طور تقریباً متناسب رشد می کند.

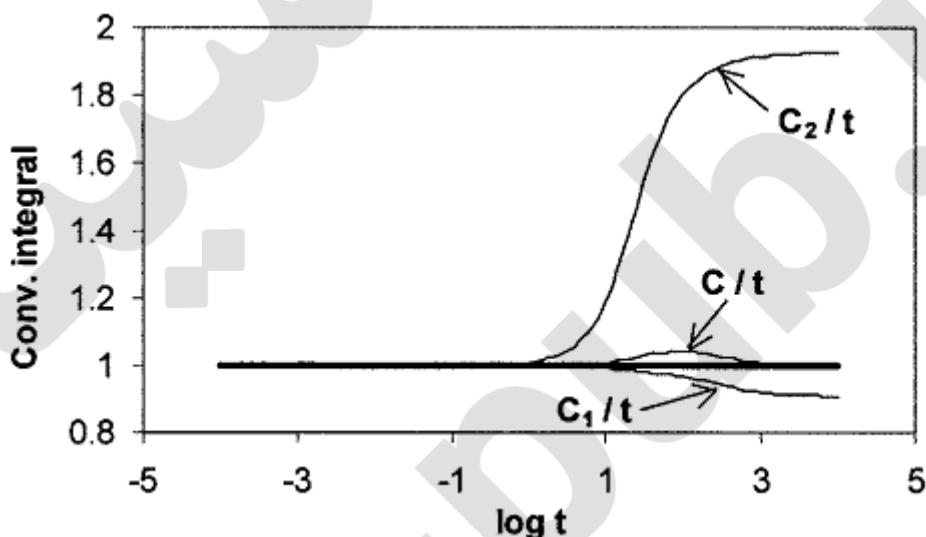
شکل 7: مقایسه نتایج تربیع ذوزنقه از(35ب) با استفاده از داده های متصل به شبکه دقیق یا غیر دقیق مشاهده الف نشان می دهد که میانگین گیری از دو براورد موجب کاهش خطای می شود. مشاهده 2 به طور ضمنی نشان می دهد که دو توزیع خط را می توان با ضریب شکل تقریباً یکسان توصیف کرد. در صورتی که ضریب

شکل مشترک را با $\Xi(t)$ نشان دهیم، و دو مقیاس با علامت مخالف کنیم، می‌توان خطاهای را به شکل زیر نوشت

$$C(t) - C_1(t) = \left(\frac{-\mu}{1-2\mu} \right) \Xi(t), \quad (34a)$$

$$C(t) - C_2(t) = \left(\frac{1-\mu}{1-2\mu} \right) \Xi(t), \quad (34b)$$

که μ یک ثابتی است که در زیر انتخاب شده است. در اینجا $C(t)$ به طور ضمنی بیانگر مقدار دقیق انتگرال کانولوشن (31الف) یا (31ب) می‌باشد در حالی که $C_2(t)$ و $C_1(t)$ بیانگر تقریب عددی (33الف) و (33ب) است. حذف ضریب شکل مجهول $\Xi(t)$ بین این دو معادلات، معادله (32) را می‌دهد.

شکل 8: مقایسه سه برآورد تربیع $C_2(t)$, $C(t)$, $C_1(t)$ نسبت به مقدار تربیع دقیق t

محور عمودی شکل: انتگرال کانولوشن

بدیهی است که می‌توان ترکیب خطی را در معادله (32) در مقدار انتخاب شده t با انتخاب مناسب μ دقیق تر کرد. فرض کنید که اتحاد $C(t^*)=t^*$ در یک نقطه $t=t^*$ باشد. این مستلزم انتخاب μ می‌باشد:

$$\mu = \frac{t^* - C_1(t^*)}{C_2(t^*) - C_1(t^*)}. \quad (35)$$

در صورتی که مقدار t^* را به صورت دقیق انتخاب کنیم، آنگاه ترکیب خطی (32) همراه با گزینه μ در (35)، خطاهای مجدداً توزیع کرده و منجر به حذف می‌شود. چون خطاهای در دوره زمانی طولانی، بیشترین مقدار بودند، $t^* = 10^4$ انتخاب شد که یک مقدار $\mu \approx 0.09$ را بدست می‌دهد. همان‌طور که در شکل 8 می‌توان دید، بهبود صحت معنی دار بوده است و خطای بیشینه 90 درصد در $C_2(t)$ تا تنها 4 درصد در $C(t)$ کاهش یافته است. توزیع خطای جدید نیز بسیار متفاوت است، و اکنون خطای بیشینه در $t \approx 100$ رخ می‌دهد. البته، قاعده تربیع مرتبه بالاتر و درون یابی مرتبه بالاتر را می‌توان برای کاهش خطاهای کانولوشن مورد استفاده قرار داد، با این حال این موضوع، هدف مقاله حاضر نیست. این مسئله اثبات شده است که با استفاده از روش پیشنهادی هر دو توابع خزشی و استراحت را می‌توان به طور هم زمان از یک آزمایش تعیین کرد و این که آن‌ها شرط تبدیل درونی را در یک تولرانس قابل قبول براورده می‌کنند.

5-نتیجه گیری

یک چارچوب نظری برای اندازه گیری هم زمان توابع استراحت و ودادگی خزشی با یک آزمایش بارگذاری فنر ارایه شد. نشان داده شده است که الگوریتم عددی تکراری پیشنهادی برای تعیین هر دو $D(t)$ و $E(t)$ پایدار است و نتایجی را به دست می‌دهد که با محدودیت تبدیل درونی در تولرانس قابل قبول هم خوانی دارد. هم چنین نشان داده شده است که در محاسبه کانولوشن‌های گسسته طولانی باستی دقت شود. خطاهای عددی را می‌توان با محاسبه دو براورد بدست آمده از معکوس سازی مرتبه کانولوشن و استفاده از یک ترکیب خطی مناسب از دو براورد کاهش داد. این رویکرد را می‌توان به عنوان جایگزینی برای افزایش تعداد نقاط داده‌ای اندازه گیری شده در هر واحد زمانی مورد استفاده قرار داد به ویژه زمانی که این کار از نظر آزمایشی پر هزینه و یا غیر ممکن باشد. همه داده‌های ارایه شده در این کار شبیه سازی شده‌اند. روش‌های عددی پیشرفته بر اساس درون یابی اسپلاین یا همسازی ممکن است در زمان بررسی داده‌های آزمایشی نیاز باشند.

چارچوب ریاضی توسعه داده شده که در اینجا ارایه شد، می‌تواند به عنوان یک تئوری بنیادین برای دستگاه‌های نسل جدید به منظور مشخص کردن رفتار وابسته به زمان پلیمرهای جامد در رژیم ویسکو-استیک خطی عمل کند. با این حال، با تعیین هم زمان دو تابع خزش و استراحت، می‌توان تعیین کرد که آیا توابع تعیین شده، شرط

خطی(8ت) را برآورده می کنند یا خیر. در صورتی که این مسئله صادق نباشد، آنگاه رفتار ماده خارج از رژیم ویسکو الاستیک خطی خواهد بود. رویکرد ترکیبی محاسباتی-آزمایشی ارایه شده در اینجا را می توان برای تعیین آستانه خطی- ویسکوالاستیک مواد پلیمری مورد استفاده قرار داد.

پیوست: تعیین دقیق طیف تاخیر گستته از طیف استراحت گستته

در این پیوست، ما نشان می دهیم که زمان های تاخیر $\{\lambda_k\}_{k=1}^N$ را می توان به صورت صفر های چند جمله ای با درجه N تعیین کرد که ضرایب آنها تابعی از طیف استراحت است. این به خودی خود یک نتیجه جدید نیست، بلکه الگوریتم پیشنهادی ما امکان تحلیل درجه ناپایداری را در فرایند تبدیل درونی می دهد. ما از قضیه پیوستگی در بخش 2 ب استفاده کرده و نشان می دهیم که توابع استراحت و خوش بدست آمده از معادلات 8الف و پ، با توجه به تغییر شکل به طور خودکار متناسب با معادله 8ت می باشند. هم چنین ما معادله جبری را برای مورد $N=3$ ارایه می کنیم که به آسانی قابل تعمیم به هر مقدار N است.

در ابتدا سه ریشه $-c, -b, -a$ را از معادله درجه سوم (19) بدست می اوریم. سپس، با جایگزینی $\Delta l_b(t)$ و $F_b(t)$ در (20) و (22) در (8پ) و مقایسه ضرایب عبارات نمایی، می توان مشاهده کرد که ثابت ها از طریق معادله زیر با هم ارتباط دارند

$$F_i = k_s \Delta l_i, \quad i = 1, 2, 3.$$

از این روی، از 21 و 23 می توان یافت:

$$(1 - \lambda_1 a)(1 - \lambda_2 a)(1 - \lambda_3 a) = f(a),$$

$$(1 - \lambda_1 b)(1 - \lambda_2 b)(1 - \lambda_3 b) = f(b),$$

$$(1 - \lambda_1 c)(1 - \lambda_2 c)(1 - \lambda_3 c) = f(c),$$

که

$$f(x) = -\frac{(1 - \tau_1 x)(1 - \tau_2 x)(1 - \tau_3 x)}{\alpha E_\infty}$$

گشتاور های

$$X_1 = -(\lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3),$$

$$X_2 = \lambda_1\lambda_2 + \lambda_2\lambda_3 + \lambda_3\lambda_1,$$

$$X_3 = -\lambda_1\lambda_2\lambda_3,$$

را می توان با حل سیستم ماتریس محاسبه کرد

$$\begin{pmatrix} a & a^2 & a^3 \\ b & b^2 & b^3 \\ c & c^2 & c^3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} X_1 \\ X_2 \\ X_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} f(a) - 1 \\ f(b) - 1 \\ f(c) - 1 \end{pmatrix}. \quad (\text{A1})$$

زمانهای تاخیر $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3$ با سه ریشه معادله بدست می ایند

$$s^3 + X_1 s^2 + X_2 s + X_3 = 0$$

این ظاهرا، ساده ترین روش جبری برای بدست اوردن زمان های تاخیر گسسته از طیف استراحت در مورد مدل GKV می باشد. ما قبلا در مورد بد مطرح شدن تبدیل درونی یک طیف به طیف دیگر بحث کردیم که دلیل آن این است که معادله (8ت) یک معادله انتگرال ولترای نوع اول است. رویکرد جبری بر این مسائل بد مطرح¹ غلبه نمی کند. در رابطه با مدل GKV با N عنصر، N زمان تاخیر $\{\lambda_k\}_{k=1}^N$ با صفر های چند جمله ای درجه N بدست می اید که در آن ضرایب چند جمله ای، توابع ساده از طیف استراحت می باشد. اگرچه، می توان صفر ها را با صحت دلخواه با استفاده از بسته های نرم افزار ریاضی نظیر MAPLE محاسبه کرد، مسئله بد مطرح شدن تبدیل درونی به خودی خود در حساسیت صفر ها به تغییرات بسیار کوچک در ضرایب نمایان می شود. از این روی، تغییرات کوچک در طیف استراحت منجر به تغییرات کوچک در ضرایب می شود که به نوبه خود منجر به تغییرات بسیار بزرگ در یک یا چند صفر می شود به خصوص زمانی که N افزایش می یابد.

تحلیل کمی این مسئله را می توان با اظهار این که ماتریس های A1 در بالا و A2 پایین، ماتریس های وندرموند هستند انجام داد. بد وضعی² این ماتریس ها کاملا مشهود است. کاتسچی(1975 الف، ب) نشان داده است که تعداد شرط آن ها به طور نمایی با افزایش مرتبه ماتریس رشد می کند و هم چنین تعداد شرایط بستگی به توزیعات گره (اندازه درایه) دارد. یک تحقیق بسایر مفید اخیرا توسط لی (2005) انجام شده است.

ill-posedness¹
ill conditioning²

تعیین دقیق ودادگی های گستته $\{E_k, \tau_k\}_{k=1}^3$ از طیف استراحت $\{D_k\}_{k=1}^3$ لازم است. همچنین لازم به ذکر است که تعمیم به مقادیر بزرگ N , ساده است. با تبدیلات لاپلاس معادلات 10 و 11 می‌توان یافت:

$$s\bar{E}(s) = E_\infty + \sum \frac{E_k \tau_k s}{1 + \tau_k s},$$

$$s\bar{D}(s) = D_\infty - \sum \frac{D_k \lambda_k s}{1 + \lambda_k s}.$$

توسعه این مجموعات به توان S و جایگزینی نتایج در معادله (9ت) می‌دهد

$$\left[E_\infty + \sum E_k \tau_k s \{1 - \tau_k s + (\tau_k s)^2 - \dots\} \right] \left[D_\infty - \sum D_k \lambda_k s \{1 - \lambda_k s + (\lambda_k s)^2 - \dots\} \right] = 1.$$

مقایسه توان های S در هر دو طرف این معادله می‌دهد

$$E_\infty D_\infty = 1,$$

$$-E_\infty \sum \lambda_k D_k + D_\infty \sum \tau_k E_k = 0,$$

$$E_\infty \sum \lambda_k^2 D_k - (\sum \lambda_k D_k)(\sum \tau_k E_k) - D_\infty \sum \tau_k^2 E_k = 0,$$

$$-E_\infty \sum \lambda_k^3 D_k + (\sum \lambda_k^2 D_k)(\sum \tau_k E_k) + (\sum \lambda_k D_k)(\sum \tau_k^2 E_k) + D_\infty \sum \tau_k^3 E_k = 0.$$

از این روی، ودادگی های D_k را می‌توان با حل سیستم ماتریس

$$\begin{pmatrix} \lambda_1 & \lambda_2 & \lambda_3 \\ \lambda_1^2 & \lambda_2^2 & \lambda_3^2 \\ \lambda_1^3 & \lambda_2^3 & \lambda_3^3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} D_1 \\ D_2 \\ D_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \alpha_3 \end{pmatrix} \quad (A2)$$

با

$$\alpha_1 = \frac{1}{E_\infty^2} \sum \tau_k E_k,$$

$$\alpha_2 = \frac{1}{E_\infty^2} \sum \tau_k^2 E_k + \frac{1}{E_\infty} (\sum \tau_k E_k) \alpha_1,$$

$$\alpha_3 = \frac{1}{E_\infty^2} \sum \tau_k^3 E_k + \frac{1}{E_\infty} (\sum \tau_k^2 E_k) \alpha_1 + \frac{1}{E_\infty} (\sum \tau_k E_k) \alpha.$$

بدست اورده.